

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 45

Utgitt 8 desember

1937

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

22 novbr.

I medhold av § 7 i lov nr. 4 av 14 juli 1894 med senere tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer, opheves punkt 2 i Landbruksdepartementets kunngjøring av 18 desember 1926 angående pasteurisering av melk m. v. til dyrefôr.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

24 novbr.

I medhold av lov nr. 4 av 9 juli 1926 § 3, 2 ledd stadfester departementet et av Røros landsogns herredstyre i møte 30 oktober 1937 fattet vedtak hvorved bestemmes at enhver eier eller besidder av hund i herredet skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

24 novbr.

I medhold av lov nr. 4 av 9 juli 1926 § 3, 2 ledd stadfester departementet et av Grong herredstyre, Nord-Trøndelag fylke, i møte 23 oktober 1937 fattet vedtak, hvorved bestemmes at enhver eier eller besidder av hund i herredet skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som på grunn av sin rase eller størrelse må ansees ufarlige for bufe, og heller ikke hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

27 novbr.

I medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 og lov av 25 juni 1935 § 18 annet ledd stadfester departementet herved som gjeldende fra 1 januar 1938 beslutning av Lier herredstyre, Buskerud fylke, i møte 15 november d. å. om

27 novbr. særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder.

Fra samme tid opheves de gjeldende lukningsbestemmelser for bevertningssteder.

Forskriftene får slik ordlyd:

«Bevertningsstedene skal holdes lukket fra kl. 24 til næste morgen kl. 6, på søn- og helligdager til kl. 8.

Overtredelse av disse bestemmelser straffes efter loven.»

27 novbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

I medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 og lov av 25 juni 1935 § 18 annet ledd stadfester departementet herved som gjeldende fra 1 januar 1938 beslutning av Hasvik herredstyre, Finnmark fylke, av 6 oktober d. å. om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder. Fra samme tid opheves de gjeldende lukningsbestemmelser for bevertningssteder. Forskriftene får slik ordlyd:

«Bevertningsstedene skal holdes lukket fra kl. 24 til næste morgen kl. 7, på søn- og helligdager til kl. 14. Overtredelse av disse bestemmelser straffes efter loven. Jfr. straffelovens § 339, 2.»

27 novbr. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet.**

Med hjemmel i § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst og kongelig resolusjon av 25 september 1931 fastsettes følgende bestemmelser for Hedmark fylke:

1. Jerpe skal være fredet det hele år.
2. Jakttiden for hare, ryper, tiur, røi, årflugl, rugde og gressand (stokkand, pipand og krikand) skal være fra og med 15 september til og med 15 oktober.
3. Bruk av snarer til fangst av hare og ryper er forbudt undtagen i herredene Øvre Rendal, Stor-Elvdal, Trysil, Åmot, Ytre Rendal, Tolga, Engerdal, Tynset, Kvikne, Os, Alvdal, Sollia og Folldal i tiden fra og med 15 januar til og med 15 februar.
4. Jakttiden for ekorn skal være fra og med 15 desember til og med 15 januar.
5. Disse bestemmelser, som trer i kraft 1 januar 1938, gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1939.
6. Overtredelse av bestemmelsene er belagt med straff.

29 novbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

I henhold til lov av 29 mai 1925 stadfester departementet herved med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Nøtterøy herredstyre, Vestfold fylke, i møte 12 novem-

ber d. å. om vedtekt angående lukningstid 29 novbr. for barber- og frisørforretninger.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1938.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Barber- og frisørforretningene skal på hverdager med nedennevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 19 til kl. 8,30.

På hverdager i tiden fra 15 til og med 23 desember kan der holdes åpent til kl. 21.

Dagen før søn- og helligdager lukkes kl. 18. Jul- og nyttårsaften, påskeaften og pinseften lukkes kl. 16. 17 mai og 24 juni lukkes kl. 12.

- B. På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen. Når to eller flere helligdager følger på hverandre, er det tillatt å holde forretningene åpne den annen av disse fra kl. 8,30 til kl. 10, dog således at der kan holdes åpent skjærtorsdag morgen, ikke langfredag.

§ 2. Etter stengetid er det ikke tillatt å la kunder komme inn. Derimot kan kunder som er kommet inn før stengetid, ekspederes etter stengetid.

§ 3. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

29 novbr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Nøtterøy herredstyre, Vestfold fylke, i møte 12 november d. å. om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1938 fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Utsalgssteder for varer skal med de nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8,30. På lørdager og dagen før helligdager lukkes kl. 17.

På alle hverdager i tiden fra og med 15 til og med 23 desember kan der holdes åpent til kl. 20.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 15 og 17 mai og St. Hansdag kl. 12.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket. Utsalgssteder som kun forhandler melk og fløte kan dog på disse dager holdes åpne fra kl. 8,30 til kl. 10.

29 novbr.

§ 2.

- A. Utsalgssteder som kun forhandler fyrstikker, aviser, tidskrifter, frimerker, brevkort, baker- og konditorvarer, frukt, sjokolade, konfekt, konfektyrer, sukkertøi, iskrem og mineralvann skal på hverdager holdes lukket fra kl. 22 til kl. 8.

Julaften lukkes kl. 18.

- B. På søn- og helligdager kan der holdes åpent fra kl. 13 til kl. 22. Faller julaften på en søndag lukkes kl. 18.

§ 3. Utsalgssteder i Havebyen som kun forhandler tobakk og tobakksartikler kan på søn- og helligdager holdes åpne fra kl. 17 til kl. 19.

For øvrig gjelder for disse utsalgssteder bestemmelsene i § 1.

§ 4. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 5. Proviantering og leveranse til skib og fiskefartøier kan om nødvendig skje uten hinder av vedtekts bestemmelser.

§ 6. Overtredelse av denne vedtekt straffes etter loven. Jfr. straffelovens § 339, 2.

29 novbr.

Skriv frå Socialdepartementet.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 vedtaket åt Høle heradstyre, Rogaland fylke, i møte 30 oktober d. å. om vedtekt om stengjingsstid for utsalsstader.

Vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 1 januar 1938.

Vedtekta lyder so:

§ 1.

- A. Utsalsstader for varor skal på kvardagar i tidi frå og med 1 april til og med 31 august vera stengde frå kl. 19 til kl. 8 og på kvardagar i tidi frå og med 1 september til og med 31 mars frå kl. 19 til kl. 8,30. Påske-, pinse-, jol- og nyårsaften stengjast kl. 18 og 17 mai kl. 12.

- B. På sun- og helgedagar haldast heilt stengt.

§ 2. I stengjingsstidi må kunder ikkje sleppast inn. Det er likevel høve til etter stengjetid å ekspedera kunder som er komne inn fyre stengjetid.

§ 3. Brot på vedtekti vert straffa etter lovi. Jfr. straffelovi § 339, 2.

Skriv frå Socialdepartementet.

29 novbr.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 med nokre redaksjonelle brigde vedtaket åt Vossestrand heradstyre, Hordaland fylke, i møter 13 mai og 12 oktober d. å. om ny vedtekt om stengjingsstid for utsalsstader.

Vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 1 januar 1938. Den eldre vedtekta fell burt frå same dagen.

Vedtekta lyder so:

§ 1.

- A. Alle utsalsstader skal med nedannemnde undantak på kvardagar vera stengde frå kl. 19,30 til kl. 8,30.

Jolaftan, nyårsaftan, påskeaftan og kvitsunaftan stengjast kl. 15.

1 mai og 17 mai haldast heilt stengt.

- B. På sun- og helgedagar skal alle utsalsstader vera stengde.

§ 2. I stengjetidi må kundar ikkje sleppast inn, men det er høve til etter stengjetid å ekspedera kundar som er komne inn fyre stengjetid.

§ 3. Brot på fyresegnene i denne vedtekti vert straffa etter lovi, jfr. § 339, 2 i straffelovi.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

29 novbr.

Med heimel i § 22 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette gjeve løyve til solenge til å nytta gift til fangst av rovdyr i Askvold herad, Sogn og Fjordane fylke.

Gift må ikkje leggjast ut fyre 1 november og må tilinkjergjerast innan 1 mai kvart år.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

29 novbr.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Tinn herredstyre, Telemark fylke, i møte 25 oktober 1937 vedtatte vedtekt til bygningslovens § 57 for Rjukan.

Vedtekten lyder så:

Hjemmelsbrev på solgt eiendom kan dog tinglyses, dersom det forevises attest fra vedkommende opmålingsmyndighet om at målebrev er rekvirert, samt kvittering for at gebyr for opmåling er betalt.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

29 novbr.

I henhold til § 28, jfr. § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Trondheim bystyre i møte 30 september 1937 vedtatte omregulering av et

29 novbr. areal ved Gamle Kongevei og gaten mellom Innherredsveien og Gamle Kongevei.

I henhold til samme lovs § 3 approberes som gjeldende inntil videre den av bystyret i samme møte vedtatte vedtekt for det regulerte område, sålydende:

«Som vedtekt gjelder bygningsvedtekten for Trondheim by og bymark § 23, 4 sone og særbestemmelsen for trebygninger vedtektenes §§ 114 og 115.»

30 novbr. **Kunngjøring** fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 7 i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyr sykdommer av 14 juli 1894 med senere tilleggsløver, opheves straks forbudet mot all jakt og fangst i det område i herredene Nedre Eiker, Øvre Eiker, Hof, Botne, Sande og Skoger i Buskerud og Vestfold fylker som er nevnt i Landbruksdepartementets kunngjøring av 7 oktober 1937.

1 desbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Halså herredstyre, Møre og Romsdal fylke, i møte 1 november d. å. om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1938 fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal på hverdager med følgende undtagelser være stengt fra kl. 19,30 til kl. 8.

Lørdager stenges kl. 20.

Julaften, nyttårsaften, påskeaften og pinseaften stenges kl. 15 og 17 mai kl. 12.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn.

Det er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 3. Vedtektenes bestemmelser omfatter ikke utsalgssteder hvor der kun selges aviser, tidsskrifter og skrivesaker. Jfr. dog den almindelige helligdagslovgivning og for julaftens vedkommende lov av 14 juli 1897.

Vedtekten gjelder heller ikke for bensinstasjoner og oljestasjoner i fri luft.

§ 4. Overtredelse av vedtektenes bestemmelser straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

1 desbr.

I medhold av lov nr. 4 av 9 juli 1926 § 3, 2 ledd, stadfestes herved et av Os herredstyre, Hedmark fylke, i møte 18 september 1937 fattet vedtak, hvorved bestemmes at enhver eier eller besidder av hund i herredet skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

1 desbr.

Med heimel i § 22 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette gjeve løyve til solenge til å nytta gift til fangst av rovdyr i Førde herad, Sogn og Fjordane fylke.

Gift må ikkje leggjast ut fyre 1 november og må tilinkjegerast innen 1 mai kvart år.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

1 desbr.

I medhold av lov nr. 4 av 9 juli 1926 § 3, 2 ledd, stadfestes herved et av Kvæfjord heredstyre, Troms fylke, i møte 1 november 1937 fattet vedtak, hvorved bestemmes at enhver eier eller besidder av hund i herredet skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Kongelig resolusjon.

3 desbr.

H. K. H. Arveprins Haralds fødselsdag, 21 februar, opptas blandt de offisielle flaggdager.

Kongelig resolusjon.

3 desbr.

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 med senere forandringer, gis stadfesting på vedtak av Nittedal herredstyre, Akershus fylke, i møte 27 mai 1937 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, dog med et par i vedtaket gjorte endringer.

II. De almindelige helseforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved Kronprinsregentens resolusjon av 9 april 1904, og de ved kongelig resolusjon av 9 november

3 desbr. 1901 stadfestede epidemiforskrifter opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Kap. 1. *Helsekretser.*

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt medlemmer av helse-rådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets å føre tilsynet med gjennomførelsen av herredets helseforskrifter. Tilsynsmennene velges i første møte av helserådet, efterat nytt herredstyre har begynt sin virksomhet, og fungerer for valgperioden.

Kap. 2. *Bygninger.*

§ 2. Ved opførelse eller påbygning av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sådan bolig, skal anmeldelse herom gjøres til vedkommende tilsynsmann. Denne sender meldingen videre til helserådets ordfører. Følgende regler må iakttas:

1. Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med lett adgang til vann og tilfredsstillende kloakkavløp.
2. Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
3. Bebyggelsen skal ordnes således, at der kan komme så meget sol til beboelsesrummene som den plass man har til rådighet gir anledning til, og intet hus må settes slik at det tar bort sollyset fra andre beboelseshus.
4. Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttes mot overvann, og mot grunnvann til sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårdsplasser skal fordypninger utfylles, så der ikke dannes vann- eller sølepytter.
5. Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal opføres på undermur av gråsten eller betong av minst 30 cm høide over jorden og minst 30 cm bredde. Undermuren skal være tett, og hvor der ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 cm² stort. Trekkhullene skal være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Hvor der ikke er kjeller, må der mellom gulvet i 1 etasje og jordoverflaten være minst 60 cm avstand.
6. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom gulvene.

7. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være 3 desbr. minst 2,5 m fra gulv til loft.
8. Når loftsrum innredes med skråtak og aktes benyttet til beboelse, skal den minste tillatte høide ved skråtakets laveste del være 1,25 m. Fra skråtakets høieste del skal der være minst 2,50 m til gulvet, med adgang til dispensasjon for småhus.
9. I ethvert beboelsesrum skal der være minst et vindu som kan åpnes. I eldre beboelsesrum som ikke har noe vindu som kan åpnes, skal minst et sådant anbringes innen et år efterat disse forskrifter er stadfestet. Vindusflaten i et beboelsesrum må ikke være mindre enn $\frac{1}{10}$ av gulvflaten. Hvor lysforholdene er særlig gunstige, kan helserådet tillate en mindre lysåpning, likesom det kan kreve en større lysåpning hvor forholdene er særlig ugunstige.

§ 3. Kokeovn må ikke anvendes i beboelsesrum eller kjøkken uten å være forsynt med tilstrekkelig virksom damp-hette eller annen betryggende ventilasjon så røk og damp kan undgås.

§ 4. Kjellere skal være tørre, rene og luftige. Hvis der jevnlig samles vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr. Kjeller skal ha vindu eller annen åpning, som kan brukes til luftveksling.

For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted skal følgende bestemmelser gjelde:

Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,25 m. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn $1\frac{1}{4}$ m høiere enn kjellerens gulv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred luft- og lysgrav, der skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

Grunnen under sådanne kjellerrum skal være drenert og fylt med minst 20 cm kultlag hvorav det øverste skikt pukkes. Gulvet skal være dobbelt og ligge minst 0,5 m over høieste grunnvannstand. Det underste gulf skal være av vanntett materiell — asfalt, cement eller lignende, det øverste skal være minst 5 cm tykt, godt sammenpløiet tregulf. Rummet skal være forsynt med ovn og frisk-luftventilasjon efter helserådets nærmere anordning.

Innredes bryggerhus, stryke- eller rullerum i kjeller må også der sørges for at rummene blir tilstrekkelig tørre, lyse og rummelige. Der må alltid sørges for her som annet steds hvor sådanne rum brukes, at fuktighet og damp blir av-

3 desbr. ledet ved passende innredning: damphetten, ventilasjons-åpning eller lignende.

Det skal ha minst ha et vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jordoverflaten.

§ 5. Midlertidig losjehus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitære henseender som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir 10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall og eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjehus skal daglig gjøres rene.

Arbeidsrum og verkstedslokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser dette måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan fordre anbragt de ventilasjonsinnretninger det finner nødvendig.

§ 6.

1. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet. Det må ligge minst 10 m fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig eller felles privat vei.
2. Fra privetet må der ikke kunne være tilsig hverken til noe av de nevnte steder eller opkomme, brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet bruk og heller ikke vann som brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.
3. Ved bygninger og steder hvor der jevnlig samles mange mennesker f. eks. ved kommunelokale, kirke, bedehus skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler skal der være priveter, særskilt for hvert kjønn, og urinsteder av sådan størrelse og innredning, som helserådet for hvert tilfelle bestemmer.
4. Priveter må holdes godt rene. Sæte og gulv skal vaskes minst 2 om uken.
5. Hvis privetet opføres som særskilt hus, må dette være innrettet med fastmuret eller cementert berge eller med tønne. Brukes tønne eller beholdere, skal disse være således anbragt, at de er lett tilgjengelige for tømning og blanding av innholdet, og at det til enhver tid kan kontrolleres om de er tette. Beholdernes bunn må ikke ligge lavere enn 0,15 m over det tilstøtende terreng. Flyttbare beholdere skal stå på vanntett underlag. Ethvert W.C. skal være forsvarlig ventilert.

Helserådet kan i hvert tilfelle anordne det nødvendige ved innredningen av nytt privet, og påby mangler rettet

ved eldre priveter når det opstår ulemper gjennom stank, ³ desbr. utetthet, opfylfing eller andre misligheter, særlig under opptredende ondartede epidemier. Binger skal tømmes minst to ganger om året og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det. Tønner skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det. Binger og tønner skal jevnlig påfylles et strømiddel eller desinfiseres med aske, kalk og lignende når helserådet finner det nødvendig. Utgiftene påhviler eieren.

§ 7.

1. Inngang til vannklosettrum må ikke uten helserådets samtykke tas direkte fra beboelsesrum eller fra annet rum til varig opphold for mennesker, såsom rum for handel, arbeidsrum eller lignende, men tas fra entre, gang, trapperum eller forgang som er forsvarlig ventilert. Dog skal det være tillatt å anbringe vannklosett i badrum som står i dørforbindelse med soveværelse, når badrummet er forsvarlig ventilert og har vindu som bekvemt kan åpnes til det fri.
2. Vannklosettrum skal ha en gulvflate av minst 1,10 ganger 0,80 meter. I ny bygning skal rummets høide være minst 2,25, i eldre ikke under 2 meter. I rum med skråtak skal middelshøiden være minst 2 meter. Gulvet skal være dekket av et vanntett materiale
3. Vannklosettrummet skal ha direkte dagslys gjennom et vindu av minst 0,20 kvadratmeters størrelse. Det skal bekvemt kunne åpnes. I alle vannklosettrum skal der være installert kunstig belysning.
4. Hvor der ikke er vindu til å åpne, skal der være ventil eller avtrekkspipe av minst 100 kvadratcm tverrsnitt. Det må i sådant tilfelle også sørges for frisk lufttilførsel under eller i klosettdøren eller på annen måte. I særlige tilfeller kan helserådet påby både vindu og avtrekksanordning.
5. Anlegg av vannklosetter skal anmeldes til helserådet. Meldingen skal være ledsaget av tegninger og planer.

§ 8.

1. Anbringes urinsteder inne i våningshus eller i andre lokaler bestemt til opphold for mennesker, skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrum. Anbringes urinsteder annet steds, skal helserådets nærmere bestemmelser herom følges.
2. Urinsteder (pissoarer) skal være således innrettet at vegger og gulf i den utstrekning hvori urinen kommer i berøring med dem, har en glatt vanntett overflate. De skal ha avløp med vannlås til kloakk eller annet av

3 desbr. helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene og stadig overrisles med vann. Urinsteder og dets avløp skal alltid innrettes således, at der ikke blir tilsig derfra til våningshus, matbod, offentlig eller privat vei, eller til brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Kap. 3. *Helseskadelig bolig.*

§ 9. Finner helserådet noe bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft ved fuktighet, urenslighet, overfylling av mennesker eller på annen måte kan det forby at huset eller rummet brukes til mangelen er rettet.

Kap. 4. *Offentlig renhold m. v.*

§ 10. Gårdsrummet til ethvert beboelseshus skal alltid holdes tørt og rent; ujevnheter i jordsmonnet må fjernes, så der ikke dannes sølepytter. Helserådet kan bestemme at huseiere i tettere bebyggede strøk skal holde fortauet rent utenfor sine respektive eiendommer. Også ellers må vedkommende sørge for at den grunn han råder over holdes fri for urenslighet eller stank som volder sanitær ulempe.

§ 11. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sådan måte, at intet av betydning spilles. I tettere bebygget strøk og på marker som har helling til brønn, bekk eller annet sted hvorfra drikkevann tas til mennesker eller dyr, vann til husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes, eller tildekkes med jord. Privetgjødning må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller sted hvorfra vann tas til bruk som foran nevnt, enn 10 meter og annen naturgjødsel ikke nærmere enn 5 meter.

§ 12. Stall, fjøs, hønse- og grisehus, privet, pissoar og lignende hus, likesom oplagssteder eller utkastelsesboder for gjødsel og avfall må være fjernet minst 10 m fra våningshus, matbod og allfarvei, eller være slik innrettet at stank, tilsig eller annen urenslighet derfra ikke forulemper mennesker eller dyr. De må ikke ha tilsig til vanntak eller brønn og skal være minst 10 m fjernet fra disse.

Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inntil 2,5 m fra nabotomt og allfarvei, men hvis de forårsaker stank eller annen ulempe, skal de dekkes med jord eller lignende. Utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 13. Intet avfall av noe slags må kastes utenfor husene ³ desbr. eller i åpne kloakker eller grøfter, men det må anbringes i dertil innrettede beholdere eller på søppelhauger som må ligge minst 10 m fra beboelseshus, drikkevanntak eller brønn og ikke ha tilsig til disse. Spesielt innrettede beholdere for søppel o. s. v. skal påbys brukt i tettere bebyggede deler av herredet. Disse avfallsdynger skal tildekkes med eller påfylles passende strøning. Utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 14. Tømning av binger, gjødselhauger, søppelkasser, avfallsdynger og lignende skal skje minst hver vår og høst, og ellers så ofte at overfylling, stank og andre ulemper kan undgås. Transport av gjødsel utenfor gårdsbruk kan av helserådet påbys utført i lukkede beholdere. Disse siste kan av helserådet påbys bestrødd innvendig med torv, kalk, og lignende. Helserådet kan fastsette bestemt tid for denne transport og tømning, likeledes kan det bestemme tiden for enhver transport av gjødsel og avfall fra omliggende utenbygds steder. I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av epidemier kan helserådet helt forby sådan avhentning, med mindre gjødselen eller avfallet er blitt desinfisert og bevidnelse herom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet. Likeledes kan det ytterligere skjerpe disse bestemmelser om tømning eller påstrøning, såfremt det finner det nødvendig efter herom fattet beslutning i henhold til sundhetslovens § 15.

§ 15. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp eller innsjø, men må opbrennes hvis helserådet krever det, eller nedgraves tilstrekkelig dypt, minst 1 m under jordoverflaten — på sted hvorfra der ikke er tilsig fra vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom som er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 16. Kloak må ikke anlegges slik at stank eller annen ulempe oppstår. Både ved nybygg og eldre bygg er huseierne pliktige til å anlegge kloakk på den måte som helserådet fastsetter, når det av sanitære grunner ansees påkrevd og kan gjøres uten uforholdsmessige omkostninger. Kloakk må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri, og den må lett kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe kan undgås. Hvis kloakk gir anledning til sanitære ulemper, kan helserådet påby at forholdet blir rettet. Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glasserte lerrør eller cementrør. Rensning av kloakker og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensning må skje så ofte at avløpet ikke stanser op eller stank oppstår til ulempe for omkringbo-

3 desbr. ende. Det optatte bunfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må bare ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk eller gjennom samleikum uten helserådets samtykke.

§ 17. Skyllervann og lignende må ikke ledes ut gjennom husvegg uten å føres videre gjennom rørledning til synkebrønn, kloakk eller grøft. Ledningen må ikke munne ut så nær beboelseshus at den forårsaker stank. Enhver vask skal være forsynt med vannlås.

Kap. 5. *Drikkevann.*

§ 18. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på noen måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted som ligger privet, urinsted eller gjødseloplager nærmere enn 10 m eller som har tilsig derfra. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, hvor drikkevann og bruksvann hentes, og helserådet kan påby at sanitære ulemper snart blir fjernet. Til elv, bekk eller andre vanninntak ovenfor de steder hvorfra vann tas til bruk som nevnt, må der ikke legges avløp for gjødsel eller lignende stoffer eller skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten helserådets samtykke og på vilkår som dette oppstiller.

§ 19. Brønner hvorfra mat- og drikkevann kjøres, bæres eller ledes, skal ha et yttre vanntett lag av 1,5 m's dybde og minst $\frac{1}{4}$ m's tykkelse når det er cement, og minst $\frac{1}{2}$ m når det er av god lere, eller være anlagt efter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 m's avstand være fast og med god helling fra brønn på alle kanter. Brønn skal være forsynt med en minst 30 cm høi kant av lignende for vann ugjennemtregelig materiale, og den skal være dekket med låsbart lokk som har helling som jordsmonnet omkring og skal ventileres.

Cisterner for renvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen. De skal være overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

§ 20. Brukes brønn eller vanntak av flere i fellesskap, skal der være heis eller vinde med fast tett bøtte. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen. Brønnen skal tømmes og renses minst en gang om året. Eiendomsleiegarde, arbeiderboliger, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktige til å sørge for tilstrekkelig og rent vann.

§ 21. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevanntak ³ desbr. benyttet, hvis helserådet av hygieniske grunner finner det utilrådelig å bruke vannet. Hvis tømning og rensning av brønn og vanntak blir nødvendig, må vedkommende eier rette sig efter de bestemmelser helserådet i så henseende til enhver tid måtte gi. Det pålegges eiere av isdammer og andre istak hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette sig efter de bestemmelser som helserådet i ethvert tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helse-skadelige forurensninger av isen.

Kap. 6. *Bedrifter.*

§ 22. Ved anlegg av bedrift som ved stank eller giftige gassarter kan forurense luften eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes helse, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før anlegget påbegynnes. Enhver bedrift av denne slags, også de som er igang, skal være underkastet helserådets tilsyn, og vedkommende har til enhver tid å rette sig efter de pålegg og bestemmelser som helserådet gir for å fjerne sanitære ulemper.

Viser det sig at noen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand enn det nødvendig følger av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg som helserådet gir for å forebygge den sanitære fare.

§ 23. Enhver bedrift må ha tilstrekkelig med vinduer, så man i dagslyset uten vanskelighet kan se å arbeide. Arbeidsrummene skal være tilstrekkelig ventilert, så støv og uren luft trekkes ut. Oplag av kluter, ben, gjødningsstoffer og lignende må bare finnes der hvor helserådet tillater det. Opslag med forbud mot å spytte på gulvet skal være ophengt i alle verksteder og ytre rum.

Enhver bedrift som er av den art at helserådet finner det påkrevd, skal ha et godt opvarmet og ventilert spiserum.

Arbeidsrummene skal holdes rene. I spiserummet må bord og benker avtørres og gulv vaskes med såpevann minst en gang daglig, vinduer og dører minst en gang ukentlig. Hovedrengjøring i spiserummet må foretas minst 4 ganger årlig.

I enhver bedrift skal det være lett adgang for arbeiderne til vaskevann, såpe og et tilstrekkelig antall rene håndklær, så de kan vaske sig før de spiser og før de går hjem.

Om ventilasjon m. v. i garasjer og reparasjonsverksteder for motorvogner er utferiget særskilte forskrifter som gjelder for hele landet.

3 desbr.

Kap. 7. *Nærings- og nydelsesmidler.*

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 24. Innredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier, butikker, møller, melkeutsalg og andre rum for tilvirkning, opbevaring, behandling og forhandling av matvarer skal være godkjent av helserådet, som også i ethvert tilfelle skal gripe inn hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd. Enhver innehaver av sådan bedrift må erhverve helserådets godkjenning av samme såsnart disse forskrifter er trådt i kraft.

Ved nyinnredning skal anmeldelse sendes helserådet i god tid på forhånd.

§ 25.

1. Til bruk for mennesker må der ikke falbys eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.
2. Om de konserveringsmidler som kan brukes til næringsmidler, henvises til de forskrifter som er gitt for hele landet i henhold til næringsmiddeloven, se tillegget.
3. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falbys på steder, hvor det ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varens tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.
4. Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver.
5. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler som er kommet fra eller selges fra sted, hvor der forekommer tilfelle eller finnes noen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.
6. Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 26.

1. Alle som har med tilberedning og salg av nærings- og nydelsesmidler å gjøre, skal være omhyggelig renslig med sin person og sine klær, og de skal ikke delta, når de med grunn kan mistenkes for å lide av smittsom syk-

tilstrekkelig og rent vann.

dom eller av akutte eller kroniske sykdommer på hen- 3 desbr.
der eller armer.

2. Angående forbud mot salg av kjøtt, blod, fett, innmat eller andre deler av selvdøde dyr, eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom, henvises til § 2 i de forskrifter om kjøtt og kjøttvarer om er utferdiget i henhold til næringsmiddeloven, se tillegget,
3. Helserådet kan forby gatesalg av melk, fløte, kjøtt og kjøttvarer og andre næringsmidler.
4. Ethvert alvorlig sykdomstilfelle som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler, eller benyttelse av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge øieblikkelig meldes til helserådets ordfører med opplysning om den antatte årsak og andre nødvendige opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter som antas å stå i forbindelse med eller å kunne forårsake sykdom.

Kap. 8. *Brukte ting.*

§ 27. Gang- og sengkler og andre gjenstander som har vært benyttet av person som har lidt av smittsom sykdom, eller har henstått i rum hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk, før de er rensset efter helserådets nærmere bestemmelser.

Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig skal også renses efter helserådets anvisning.

Kap. 9 a. *Husdyrhold.*

§ 28. Husdyr undtagen hund og katt må ikke huses inne i beboelsesrum eller rum som benyttes som opbevaringssted for matvarer, og der må fra dyrenes opholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller vann til annet husbruk, eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Helserådet kan i tettere bebyggede strøk forby husdyrhold, pelsdyrhold innbefattet, når det foranlediger sådanne sanitære ulemper som vedkommende ikke kan eller vil avhjelpe.

Kap. 9 b. *Anlegg og drift av pelsdyrgårder.*

§ 29. Anlegg av pelsdyrgårder må på forhånd meldes til og godkjennes av helserådet.

Pelsdyrgård må ikke legges så nær våningshus eller offentlig vei, at stanken generer (minst 50 meters avstand); heller ikke må den legges slik at det kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikke-

3 desbr. vann for mennesker eller husdyr o. s. v. Avfallet fra gården må brenes op eller legges i kompost og dekkes med jord. Kopper og kar som brukes i revegården, må vaskes i særskilt kar. Kluter, koster og annet som blir brukt under vaskingen, må ikke benyttes til annen vask i våningshus eller uthus. Kammer og koster som benyttes til pelsdyr, må ikke benyttes til andre dyr. Kasser som benyttes til transport må ikke opbevares, lagres i uthus, fjøs eller stall, før de er grundig rengjort.

Røkteren skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården, og dette fottøi tillates ikke brukt i våningshus, grisehus, fjøs eller stall uten at det er forsvarlig rengjort. Røkteren skal ha særskilte ytterklær (overalls) når dyrene stelles.

Hver gang røkteren har stelt dyrene — behandlet kopper, kar og lignende som benyttes i pelsdyrgården — må han vaske hender og underarmene godt.

Hvis man av en eller annen tvingende grunn må ta hvalper inn i hus for en kortere tid, må der iakttas den største renslighet. Kun røkteren må behandle hvalpene. Så snart hvalpene er bragt tilbake til pelsdyrgården, må det inne i hus hvor de har vært, straks rengjøres og utluftes grundig.

Mat til dyrene må gjemmes, behandles og forsendes på en slik måte, at det ikke utbres stank til våningshus, opbevaringssted for matvarer eller til offentlig gate, plass eller vei.

Kap. 10. *Fjøsstell.*

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 30.

1. Fjøs skal være lyse. De skal være rene og godt luftet. Storrengjøring minst 1 gang om året. Vasking av gulv, vegger og tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann eller kalkes, og utluftning med gjennemtrenk i flere dager.
2. Kuene skal holdes rene. Binger for kalver skal ofte tømmes og kalkes. Føringsskrybber skal vaskes og spyles hver dag.
3. I ethvert fjøs skal det være vaskevannsfat, såpe og rent håndklær.
4. Den som melker skal være iført rent armforklær og skal før melkingen såpevaske sine hender. Er juret eller kuas bakpart tilsølet, må de tilsølte partier grundig vaskes og derpå tørres av fullstendig med ren, tørr klut. Under melkingen må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel, eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank i fjøset, ikke finne sted.

5. Melken må straks bringes ut av fjøset til rum hvor mel- 3 desbr. ken ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte forurenses. Hunder og katter må holdes borte fra melkekjørelær. Melken hensesettes på et rent og kjølig sted. Såfremt melken siles på gården, må silingen foregå i særskilte rum utenfor fjøset. Silen må være i god stand og alltid holdes ren og være nyvasket for hver siling. Siling av melk gjennom klut er forbudt.
6. Hvis melken er bestemt til salg, må aftensmelk og morgenmelk ikke blandes sammen uten å være helt avkjølet i forveien. Om avkjøling av melken henvises til forskriftene som er gitt i henhold til næringsmiddeloven, se tillegget.
7. Melkespann må være rustfrie og rene og forsynt med tett-sluttende lokk uten klut. De må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk, og må ikke stå henslengt ved veikanten, men skal snarest mulig hentes hjem og vaskes og lufttørres som i punkt 8 beskrevet. Om det stoff melkespann og beholdere skal være forferdiget av, henvises til forskriftene utferdiget i henhold til næringsmiddeloven, se tillegget.
8. Ved rengjøring av melkespann brukes stiv børste og vannet tilsettes kalk eller soda. Spannene skylles deretter godt med rent varmt vann og lufttørres.
9. Kjøretøi eller annet befordringsmiddel som brukes til melketransport skal holdes forsvarlig rent, og må ikke brukes til transport av gjødsel, avfall og lignende. Det er forbudt å sitte på melkespannene.
10. Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar hvor den opbevares være tildekket. Under ingen omstendighet må dog melk opbevares i soverum eller rum hvor syke opholder sig.
11. Melk og fløte såvel til salg som til husbruk må behandles med ytterste renslighet. Er den bestemt for salg, skal den aldri opbevares i rum som vanlig benyttes til daglig ophold for mennesker og heller ikke i soverum. Alle fat og kjørelær må holdes omhyggelig rene. I melk og fløte bestemt for salg må der ikke blandes is. Det er forbudt å drikke av melkespann eller disses lokk.

§ 31. Melk må ikke selges eller leveres til meieri eller annet sted:

1. når melkemengden hos avlatende kuer er under 2 liter. Heller ikke når melken selges eller leveres de første dager (i inntil 6 dager) efter kalvingen, så lenge den er råmelk, medmindre den selges under denne betegnelse.
2. når den på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urens-

3 desbr. lig behandling eller fremmede bestanddeler adskiller sig fra det normale.

3. fra kuer som det er grunn til å mistenke for å lide av mule- og klovsyke, smittsom kalvekastning, miltbrand, jurbetendelse eller annen jursykdom, børbetendelse, etterbyrdens tilbakeholdelse, diarré, pyæmi, septikæmi (blodforgiftning), andre av feber ledsagede sykdommer, større væskende sår, gulsot, forgiftninger, tuberkulose, eller annen sykdom som efter helserådets skjønn kan gi melken skadelige egenskaper. Alt salg av melk fra vedkommende ku må straks opphøre og forholdet meldes til nærmestboende helserådsmedlem, som nærmere skal undersøke saken og gjøre innberetning herom til helserådets ordfører.
4. fra dyr som behandles med lægemidler som ved å gå over i melken eller på annen måte kan gjøre denne skadelig eller gi den usmak, (arsen, brekkvinsten, kvikksølv, nyserot, terpentin og lignende), og i intet tilfelle før behandlende dyrlæge har gitt tillatelse til leveranse.
5. Optrer på en gård, i et meieri eller i en melkeforretning tegn som tyder på at noen lider av smittsom sykdom, f. eks. tyfus, skalagensfeber, smittsom hjerne-ryggmarvbetendelse, barnelammelse, epidemisk mavesyke, difteri eller annen ondartet halssykdom, skal levering av melk fra stedet straks opphøre, inntil helserådet har truffet de foranstaltninger som ansees nødvendig for å hindre overførelse av smitte. Det samme gjelder når det bringes på det rene, at noen person fra sted som nevnt er basillebærer. Levering av melk kan ikke optas igjen før helserådet tillater det.

Person som lider av kronisk smittsom sykdom, væskende sår i ansiktet, på hender eller armer eller av annen væskende, skallende eller smittsom sykdom eller av diarré, må ikke være sysselsatt med melking, behandling eller omsetning av melk.

§ 32.

1. Enhver fjøseier som selger eller leverer melk er forpliktet til i de i § 31, punkt 5 nevnte tilfeller, når helse- rådet forlanger det, å skaffe lægeattest for at ingen av dem som behandler melken og ingen av hans husstand eller noen for øvrig på gården lider av farlig smittsom sykdom eller er basilleutskiller av sådan. Enhver fjøseier som selger eller leverer melk, er pliktig til på helserådets forlangende å skaffe sundhetsattest fra autorisert dyrlæge for fjøsets besetning.

Tuberkulinundersøkelse skal foretas så ofte helserådet bestemmer.

2. Helserådet kan forby fjøs, meieri eller handlende å selge 3 desbr. melk eller fløte:

1. når vedkommende frembyr eller fremsender til forhandling melk eller fløte som av grunner som nevnt i § 31 må ansees sundhetsskadelig eller uskikket til menneskeføde,
2. når det finnes åpenbare misligheter ved den til salg frembudte melk, ved spannene eller ved melkestellet for øvrig.
3. når melken kommer fra fjøs, hvor renhold, lysforhold, luftveksel og vannforsyning etter helserådets skjønn ikke er tilfredsstillende, og hvor kuene ikke holdes forsvarlig rene. Gårdens og fjøsets vannforsyning må være tilfredsstillende og beskyttet mot forurensning ved tilsig fra gjødselplass, ved skyllevann fra husholdningen, ved overvann fra vei eller gjødslet mark og lignende.

Salgsforbud kan først nedlegges efterat helserådet eller dets ordfører gjennom vedkommende forhandler eller direkte har gjort oppmerksom på omhandlede misligheter, og disse allikevel ikke straks rettes, eller når de gjentar sig. Forbudet varer til helserådet igjen har gitt tillatelse til melkesalg.

Kap. 11. *Anlegg av iskremfabrikker og salg av iskrem.*

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 33. Foruten de almindelige bestemmelser i § 24 skal følgende gjelde:

1. Lokalene må ha en samlet gulflate av minst 40 m², hvorav kjernerummet minst 20 m². Kjernerummet må være avdelt fra opvaskrummet og lageret. Lokalene må ha egen inngang fra gate eller gårdsrum og ikke stå i forbindelse med soverum eller andre rum som ikke hører bedriften til. For å undgå trafikk eller gjennomgang i kjernerummet, må inngangen til dette være fra opvaskrummet og lageret.
2. Gulvene i samtlige rum må være konstruert vanntette med fall og avløp til sluk.

Tak og vegger skal ha en glatt overflate uten åpne fuger og sprekker og være oljemalt i lyse farver. Veggene i kjernerummet må i brysthøide være belagt med glasserte fliser. Der skal være avtrekk for bedervet og tilførsel av frisk luft.

3. I opvaskrummet må der innlegges vann og elektrisk varmtvannsbeholder og anbringes godkjent opvaskkum.

- 3 desbr. 4. Frysemaskinen må være konstruert således, at man er sikret for at fett eller smuss ikke faller ned i kjernen. Alle kopper, kar og redskaper som benyttes, må være innrettet så de lett kan holdes rene.
5. Har fabrikken inn- og utkjørsel fra gårds plass, skal denne være brolagt med fall og avløp til kloakk.
6. Helserådet har adgang til i hvert enkelt tilfelle å avgjøre om stedet eller lokalet for øvrig er skikket til iskremfabrikk.
7. Disse forskrifter gjelder også for eldre bedrifter som fremstiller iskrem i den utstrekning helserådet bestemmer.
8. Foruten de forannevnte fabrikker tillates iskrem kun fremstillet for eget salg i konditorier, bevertningssteder og melkebutikker som har innlagt elektrisk varmtvannsbeholder og ikke tilbereder delikatesser.
- Når iskrem er tilberedt i godkjent fabrikk og i denne er fylt i godkjent emballasje med fabrikkens firmanavn, kan denne ieskrem selges fra portrum og forretninger som dertil er godkjent av helserådet.
9. Salg av iskrem til publikum er kun tillatt fra melkeutsalg og konditorier eller dertil godkjente utsalg, som må innredes efter samme regler som melkeutsalg. Ved salg av iskrem kan helserådet gi nærmere hygieniske regler.
10. Iskrem tilberedt utenfor herredets grenser tillates ikke solgt i herredet uten helserådets tillatelse.
11. Det kan forlanges at melk og fløte som benyttes til fremstilling av iskrem skal være pasteurisert.
12. Det er ikke tillatt å motta i retur iskrem fra forhandlere til fornyet frysning.
13. Isen som anvendes må kun tas fra forhandlere som er godkjent av helserådet.

Kap. 12. Forskrifter for butikker.

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 34.

1. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal det være anbragt fotskraper. Bord og disk hvorfra nærings- og nydelsesmidler selges, skal være belagt med plate av polert eller slepen sten eller annet ugjennemtregelig stoff, og være forsynt med gitter eller rekke mot publikum. Publikum må ikke sitte på eller henge over disken. Gulv, disker og vekter skal daglig gjøres rene, vinduer og dører hver uke; butikk og

lager skal hovedrengjøres minst en gang hvert halvår. 3 desbr. Helserådet kan treffe nærmere bestemmelse herom. Tørr feining er forbudt.

2. For butikker hvori det selges næringsmidler gjelder også bestemmelsene i § 24.

Butikker hvor matvarer tilberedes, opbevares eller selges må ikke brukes som soverum eller kjøkken og må ikke stå i umiddelbar forbindelse med beboelsesrum. Disse butikker skal være forsynt med rent vaskestell, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender.

3. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet såvel i butikken som i tilberednings- og lagerrummene. Varene må ikke anbringes på gulvet (og være til hinder for rengjøringen), men anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt og måleredskaper skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i avisepapir eller urent papir. Betjeningen skal iaktta renslighet ved innpakningen, og må f. eks. ikke blåse i posene eller vete fingrene i munnen. Ved ombringelse av matvarer skal de beskyttes mot støv og all annen forurensning.
4. Tobakksrøking er forbudt i butikker hvor der selges matvarer.
5. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper; prøver som det er smakt på skal tilintetgjøres og de gjenstander som er brukt dertil som kopp, skje eller lignende, skal rengjøres eller kokes.
6. I enhver butikk skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Kap. 13. *Meierier og melkeutsalg.*

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 35. Foruten de almindelige bestemmelser i § 24 skal følgende gjelde:

1. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rum (utsalg). Alle som handler med melk skal ha denne opbevart i særskilte, rene og luftige rum.
2. I utsalgs- og opbevaringsrummet skal gulv, vegger og tak være slik at de uten vanskelighet kan holdes rene. Utsalgsrummet skal ha egen inngang fra gaten og må ikke ved dør eller andre åpninger stå i umiddelbar forbindelse med beboelsesrum.

- 3 desbr. 3. De rum hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbejdes, skal være lyse og godt ventilert. Disker og gulv må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Gulvet må aldri feies tørt.
4. Spyting og tobakksrøking er forbudt. I ethvert melkeutvalg skal der finnes vann og vask samt såpe og håndklæ. Betjeningen skal jevnlig vaske hendene, og alltid etter bruk av privet.

§ 36.

1. Betjeningen skal under arbeide være iført hvitt forklæ. Kvinnene skal også ha hvitt hodetøi som dekker håret.
2. Melk må kun opbevares i rene lukkede kar, og utmåling eller overhelling fra spann til spann på torv, gate, i portrum eller gårdsplass er forbudt.
3. Målekarene må alltid være rene. Det er strengt forbudt å drikke av målekarene eller spannets lokk. Fortinnningen i melkespannene må alltid være hel.
4. Eldre melkeutvalg skal innen 1 år efterat disse forskrifter er stadfestet være bragt i overensstemmelse med disse forskrifter i den utstrekning helserådet forlanger.
5. Ved salg av kunstig fløte kan helserådet gi nærmere hygieniske regler.
6. Melk og melkeprodukter må ikke opbevares sammen med annen vare som kan gi dem usmak, forurensning eller beder dem.
7. For meierier og ysterier hvortil er knyttet utvalg for melk og melkeprodukter gjelder også hvad der er anført i forskriftenes § 34 (butikker).
8. I ethvert meieri, ysteri og melkeutvalg skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Kap. 14. Bakerier.

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 37. Foruten de almindelige bestemmelser i § 24 skal følgende gjelde:

Bakeri eller rum som står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 38. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander, som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeids-

rummene eller hindre disses rengjøring, må ikke finnes i ba- 3 desbr. keriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gaffler, kniver, skjær og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.

§ 39.

1. Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.
2. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. Stoff som benyttes til strykning av bakverk må bare til-lages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert soff, og må hver dag rengjøres i kokende vann. Utøi og rotter og mus skal holdes borte.
3. Melsekker skal børstes omhyggelig før de bæres inn i ba-keriet og innholdet tømmes i baketrauet.
4. Bruk av tobak i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, pipe og fyrstikker. Spyting er forbudt.
5. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst 2 ganger ukentlig.
6. I bakeriet skal være vaskevannstell, såpe og rene hånd-klær.
7. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hendene efter bruk av klosettet.
8. Det er forbudt å beskjeftige personer i bakeriet som har sår, bylder eller utslett på hender eller armer.
9. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket eller forsynt med overbygning av tett, fastbundet, ren presenning.
10. Bakerier skal ikke benyttes til klæsvask.
11. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Kap. 15. *Slakterier, pølsemakerier, kjøtt- og fiskeutsalg.*

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom hen-vises til tillegget.

§ 40. Foruten de almindelige bestemmelser i § 24 skal følgende gjelde:

Helserådet kan påby at handel med kjøtt og fleisk skal foregå fra eget rum. Likeså kan det forby drift av slakteri på sted, hvor sanitære hensyn er til hinder.

- 3 desbr. 1. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. Butikkene bør helst være beliggende til solsiden. Vender vinduene mot solen, må de om sommeren være forsynt med markiser. Gulvet skal være belagt med fliser eller annet jevngodt materiell, og vegger og tak av materiell som er lett å holde rent. Disken skal ha plate av marmor, glass, sten eller annet av helserådet godkjent materiell. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av annet materiell som ikke rustet. Vegger og tak skal i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Gulv, disker og vektorer skal vaskes minst en gang daglig. Tørr feing er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger og stolper må disse vaskes hver dag.
2. I slakterier og pølsemakerier skal det være vanntett, cementert gulv med avløp til kloakk forsynt med vannlås eller annet tilfredsstillende avløp. Der må iakttas stor renslighet med maskinene i disse lokaler, slakteredskaper m. v. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal så vidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.

§ 41. De i slakteri og pølsemakeri beskjeftigede personer skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk som må skiftes minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt i slakterier og pølsemakerier å beskjeftige personer som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivningen. Ved slaktingen må den størst mulige renslighet iakttas.

Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disker, hyller og vektorer hver dag.

Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes, og likeså litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.

Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor kjøtt opbevares.

§ 42. Om de stoffer som kan brukes til konservering av kjøtt og derav tilberedte varer, henvises til forskrifter gitt i henhold til næringsmiddeloven, se tillegget.

§ 43. Under salg og behandling av kjøttvarer efter vei må den største renslighet iakttas. Slaktet skal alltid være innhyllet i rent dekke, og ikke være anbragt sammen med andre varer eller gjenstander som kan forurense det, eller gi det mislig utseende, lukt eller smak.

Opdeling av slakt i vogn skal utføres på ren hugge- 3 desbr. stabbe eller ren fjel, som medføres særskilt til dette bruk. Alle redskaper som benyttes under opdelingen skal være rengjort før de brukes. Selgeren skal under salget være iført rent forklæ og rene armbeskyttere. Han skal påse at publikum ikke berører varene.

Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner, eller i rene kasser, trau eller kurver og være innhyllt i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

§ 44. Ved nyinnredning av butikker hvor fisk skal forhandles, kan helserådet bestemme at gulvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiell.

Disen skal være belagt med plate av marmor, glass, sten, kunststen eller annet materiell som helserådet godkjenner. Tak og vegger skal være av et sådant materiell at de lett kan holdes rene. Er det fiskekummer, skal de være løse, av marmor, cement, sten, glass eller annet materiell som helserådet godkjenner, og således forarbeidet at de lett lar sig tømme og rengjøre. Fisk må ikke hensettes slik at den kan forurennes.

Saltning og lagring av fisk må bare foregå på steder og på den måte som helserådet tillater. Avfallet må snarest mulig bringes bort, og sted, redskaper og kasser rengjøres.

§ 45. Ovenstående forskrifter skal være opslått på et iøinefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier, kjøtt- og fiskeutsalg.

Kap. 16. Møller.

Se også de forskrifter som er utferdiget i henhold til lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933; herom henvises til tillegget.

§ 46. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og gulvene feies 2 ganger ukentlig.

I møllekammeret og andre rum som hører til møllen og som tjener til opphold for dem som besøker møllen eller møllens arbeidere skal gulvene feies fuktig hver dag, og gulv, benker og stoler vaskes minst 1 gang i uken. Vinduer, dører og veggene i mannshøide vaskes minst 1 gang hvert fjerdingår.

Finner helserådet det nødvendig, kan det påby at disse rum skal være forsynt med tilstrekkelig antall spyttbakker. Helserådet kan også fastsette hvilken form og størrelse de skal ha. Spyttbakkene hvis bunn skal dekkes med fuktig sagmugg, torv eller lignende skal rengjøres hver dag, og deres innhold opbrennes eller behandles på annen av helse- rådet godkjent måte.

3 desbr.

Kap. 17. Dame- og herrefrisørsalonger.

§ 47.

1. Før et lokale tas i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, må det være godkjent av helserådet. Søknad om godkjenning må på forhånd innsendes. Det samme gjelder flytning eller større forandring av bedrift som alt er i gang.
2. Ethvert lokale (rum) som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, bør ha en gulvflate av minst 16 m².
3. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rum må ikke oppbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften, eller som kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Lokalene må holdes omhyggelig rene. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etterhvert. Så vel rene som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. m. må oppbevares på hensiktsmessige og dertil bestemte steder.
4. Hovedrengjøring av dame- og herrefrisørsalonger med tilstøtende rum skal foretas minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, stoler, konsoller, hyller og lignende skal hver dag avtørres med en fuktig klut.
5. Lokalene må være godt ventilert, så det til stadighet er frisk luft i dem.
6. Betjeningen skal iakttas omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført ren, hvit jakke eller frakk, som skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsom hudsykdom, eller av sår eller byller på hendene, må ikke beskjefliges i dame- eller herrefrisørsalong.
7. Ved barbering må der for hver kunde brukes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Brukes frottékluter, må disse alltid være renvasket og tilstede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som bestemt for servietter. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes og tørres godt på rent luftig sted.
8. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen (koppen) som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer egen barberkost, kan sådan bare anvendes til opskumning av såpen, og innsåpning må i så tilfelle foregå med hånden.

Barberkosten skal efter hver kunde grundig rengjøres 3 desbr. i kokende vann.

9. Maskinbørster og felles pudderkvast må ikke brukes. Istedenfor pudderkvast kan brukes en klype rensset bomull eller lignende, som bare anvendes en gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men bare én gang. Pudder må opbevares i beholder med lokk.
10. Ved klipning må der mellom halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som bare brukes én gang. Kappen skal alltid være ren og fri for hår.
11. Gasstrimler og pakninger for permanentkrøll må ikke brukes om igjen.
12. Der skal være et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, så hver kunde får rene børster.
13. Alle redskaper må omhyggelig rengjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes, flamberes, eller rengjøres på annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann) eller på annen av helserådet godkjent måte. Kammer bør opbevares i høie glass fylt med lysoformopløsning.
14. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til læge eller betjenes med egne redskaper. Redskaper og annet som er brukt til slike kunder, må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter bruken.
15. Helserådet kan gjøre undtagelse fra forskriftene.
16. Plakat om disse forskrifter skal henges eller slås op på et iøinefallende sted i enhver dame- eller herrefrisørsalong. Plakaten bør innrammes under glass.

Kap. 18. *Om tjenerhold.*

§ 48. Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og varme rum, særstilt for mannlige og kvinnelige tjenere og minst 7 m² gulv på hver person. Hver av betjeningen skal ha egen seng (ca. 190—200 cm lang, 80—90 cm bred), sitt eget låsbare skap eller lignende, lukket garerobe i eller nær rummet samt stol, drikkeglass, såpe og håndklæ. I hvert soverum skal der være et passende antall vaskefat, hvor der ikke måtte være særskilt vaskerum. Fuktige klær må ikke opbevares i soverummet.

Kap. 19. *Andre sanitære forhold.*

§ 49. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å

3 desbr. bruke felles drikkekar. Drikkevannsinretningen på disse steder må være godkjent av helserådet. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom penner, blyanter, grifler og lignende. Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futteral, merket med elevens navn. Futteralet med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig desinfisert.

§ 50. Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rum rengjøres ordentlig før nye leieboere flytter inn.

§ 51. Bøker fra offentlig boksamling må ikke utlånes til personer lidende av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er smittsom sykdom.

Hvis er person som har til låns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom, eller sådan bryter ut i den husstand han hører til, skal bøkene før de utlånes til andre desinfiseres.

Alle bøker i offentlig boksamling skal en gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med vedkommende helsekrets' tilsynsmann. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

§ 52. Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet. For skoler og forsamlingslokaler er utferdiget særskilte forskrifter som gjelder for hele landet.

§ 53. Lik må ikke henligge så lenge at det ved stank eller forråtnelse volder ulempe i sanitær henseende.

Kap. 20. *Forholdsregler mot tuberkuløse og epidemiske sykdommer.*

§ 54. Når tuberkuløs syk forandrer bopel, skal melding derom skje til helserådets ordfører. Meldeplikten påligger såvel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter.

§ 55. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes attest for, at såvel den utsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av smittsom sykdom, herunder tuberkulose og venerisk sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 56. Ved optreden av sykdomstilfelle, som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaftenhet,

1. skal den husbond eller husfar som har å gjøre anmeldelse herom overensstemmende med § 14 i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860, tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring.

2. Personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke ³ desbr. og den som pleier ham (henne) på den ene side, og husets øvrige beboere på den annen side.
3. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander, som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke apbevares i de rum hvor den syke opholder sig.
4. Inntil læge er kommet tilstede og har meddelt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder opføre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke ha noe samkvem med andre og ikke på noen måte delta i møter eller sammenkomster.
5. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskapielig eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
6. Når læge er kommet tilstede skal han foreløbig treffe de anordninger og forføininger med hensyn til avsondringen av den syke, hans husfeller og omgivelser, og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever; likeledes med hensyn til andre sanitære forhold når dette finnes påkrevd. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
7. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.
8. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt må ikke søke skole før tillatelse er meddelt av den tilkalte læge. Optrer sykdomen i lærerens husstand, og han bor i det samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil lægen har avgitt nærmere bestemmelse.
9. Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i den anledning trufne forføininger er kommet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger, som efter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.

§ 57. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom skal sendes hjem av læreren, som må gi deres foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om, at barnet ikke kan komme på skolen

3 desbr. igjen før det er rent og smittefritt. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

§ 58. Rum hvor personer med smittsom sykdom har oppholdt sig skal renses efter anvisning av helserådets ordfører.

Utflytning fra hus eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom sykdom har optrådt, for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

Med hensyn til basilleutskillere forholdes efter helse- rådets bestemmelse for hvert enkelt tilfelle.

Om hygieniske forholdsregler like overfor tyfusbasilleutskillere henvises til de ved kongelig resolusjon av 20 oktober, jfr. rundskrivelse av 30 november 1933, for det hele land utferdigede forskrifter; se tillegget.

§ 59. Lik av personer som er døde av smittsom sykdom utenfor herredet må ikke bringes inn i herredet uten helse- rådets tillatelse, og bare under iakttagelse av de forsiktighetsregler som dette måtte bestemme.

Kap. 21. *Almindelige bestemmelser om tilsynet m. v.*

§ 60. Helserådets ordfører som sammen med de øvrige medlemmer har tilsynet med sundhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, når hurtig inngripen er nødvendig, men saken skal snarest forelegges helserådet. Helserådet bestemmer hvad der forstås ved «tettere bebyggede strøk».

§ 61. Undlater noen innen den frist som settes av helse- rådet eller dets ordfører på dets vegne, å utføre noe som på- hviler ham efter disse forskrifter eller helserådets lovlige fattede beslutninger, skal helserådet la både dette og hvad det ellers finner nødvendig for å hindre at forsømmelsen volder ulempe eller skade i sanitær henseende utføre på vedkommendes bekostning.

§ 62. Hus- og grunneiere er ansvarlige for, at alle de plikter oppfylles som disse helseforskrifter pålegges dem, og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han for helserådet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse, blir dog ansvaret hvilende på eieren, medmindre helse- rådet har gått inn på, at ansvaret skal bæres av stedfortre- deren, og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog tas tilbake.

§ 63. Helserådets medlemmer skal straks melde til helse- rådets ordfører når de ser at helseforskriftene ikke følges,

eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunn- 3 desbr.
skap, og helserådsordføreren plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

§ 64. Et tilstrekkelig antall av disse forskrifter trykkes for herredets regning til utdeling, likeså i plakats form til opslag hvert av kapitlene 12, 13, 14 og 15.

§ 65. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov.

§ 66. Under særegne forhold kan helserådet innrømme avvikelser fra disse forskrifter. Dette gjelder dog ikke bestemmelser som er utferdiget for det hele land ved kongelig resolusjon, medmindre helserådet i henhold til den kongelige resolusjon har har adgang til å fritta.

§ 67. Disse forskrifter trer i kraft 3 måneder efter at de er stadfestet.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v. som er utferdiget for det hele land, er inn- tatt i Lovtidende 1 avdeling for 1937, nr. 5 (side 165—166).

Kongeleg resolusjon.

3 desbr.

- I. Med heimel i §§ 11 og 4 i helselova frå 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, og med heimel i § 3 i tuberkuloselova frå 8 mai 1900 vert stadfesting gjeve på vedtak av Selje heradstyre, Sogn og Fjordane fylke, i møte 17 februar 1936 um ålmenne helsefyresegner for heradet, epidemifyresegner og fyresegn um meldeplikt når tuberkulose sjuke skifter bustad, likevel med nokre brigde.
- II. Dei ålmenne helsefyresegnene som no gjeld for heradet, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 14 november 1885 med tillegg frå 13 juni 1894, 9 mars 1901 og 3 august 1917 og vidare epidemifyresegnene og tuberkulosefyresegna stadfeste ved kongelege resolusjonar frå 14 desember 1901 og 21 mars 1912, vert sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Fyresegnene lyder so:

Um helsekrinsar.

§ 1. Heradet skal vera delt i helsekrinsar med kvar sin tilsynsmann, vald millom medlemene i helserådet. Tilsynsmennene har kvar i sin krins ei serskild plikt til å føra tilsyn med at fyresegnene vert gjennomførde og etterlevde. Dei skal veljast av helserådet i fyrste møte etter nytt heradstyreval og gjer teneste valbolken ut.

3 desbr.

Um byggjng og bygningar.

§ 2. Den som vil byggja, gjera større vølingsarbeid på eller flytja hus (stovehus eller andre) skal, fyrr arbeidet vert sett i gang, melda frå til tilsynsmannen i krinsen eller ordføreren i helserådet og elles sjå etter at bygningsfyresegnene vert fylgde.

Desse bygningsfyresegnene gjeld for heradet:

- a. Avstanden millom stovehus og matbu på den eine sida og privet, stall, fjøs, grisehus, hønsehus på den andre sida må — so sant det let seg gjera utan større ulempe — vera minst 8 meter. Pelsdyrgard må ikkje liggja nærare stovehus eller matbu enn 50 meter.
- b. Husa må setjast soleis at det kann koma mest mogeleg sol inn i stove- og soveroma. Dei må ikkje setjast soleis at dei tek solljoset burt frå andre stovehus.
- c. Matjorda må takast burt frå hustufta, som skal vera turr og forsvarleg utgrefta, soleis at det sikrar både mot flaumvatn og grunnvatn. Greftene skal gå so djupt som det er naudsynt for å få turr kjellar. Gardsrom og tun skal greftast og jamnast til so det ikkje vert vats- eller søylepyttar. Korkje hustuft, gardsrom eller tun må ha tilsig frå uthus, gjødselupplag eller kloakkutlaup.
- d. Stovehus skal byggjast på forsvarleg tett grunnmur av gråstein eller betong minst 30 cm høg over jorda. Der det ikkje er kjellar under huset skal det vera lufthol i muren på 2 motståande sider, kvart på minst 150 cm² med smågitra rist. Millom grunnen og golvet i 1 høgda må det vera minst 60 cm. Uppå grunnmuren skal det leggjast eit isolasjonslag. Golvet i fyrste høgdi må vera dubbelt med turr rein fyll imillom.
- e. Rom til å bu i som ikkje har skråtak skal vera minst 2,30 m høgt frå golv til tak. Loftsrom med skråtak som er etla til å bu i skal ha ei høgde frå golvet på minst 2,30 m der det er høgast og minst 1,25 m der det er lågast. I rom med skråtak som berre vert nytta som soverom kann tilsvarende høgde vera 2,20 m og 1,20 m. Kvart rom må vera minst 1,8 meter breidt. Er golvflata i bustadrom under 6 kvadratmeter må romet stå i ope samband med eit anna rom.
- f. I stove- eller soverom må ein ikkje nytta kokeomn, minner det er sett upp damphetta med trekkhol til pipa.

I alle slike rom og i kjøken skal det vera minst eit vindauga som kann opnast for frisk luft. I eldre hus der det ikkje er hekteglas, skal det — innan eit år etter at desse fyresegnene er teke til å gjelda — setjast inn minst

eit sovore i alle slike rom som her er nemnt. Glasflata i 3 desbr. stoverom skal vera minst $\frac{1}{10}$ av golvflata.

Der ljostilhøvet er sers godt kann helserådet gjeva lov til mindre ljøsopning, og der ljostilhøvet er sers dårlegt kann det krevja større ljøsopning.

- g. Ikkje i noko rom må det bu fleire menneskje enn at det vert minst 10 m³ luft på kvar.

Um kjellarar.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige.

Soframt det jamt vil setja seg vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja sovore utgrefting av grunnen at kjellaren kann halda seg turr.

Kjellaren skal ha vindauga eller annan opning som kan brukast for tilføring av frisk luft.

For kjellarrom som skal brukast til bustad for folk, til handel eller verkstad, skal desse fyresegnene gjelda:

Høgda frå golv til loft skal vera minst 2,25 meter. Jordkanten på utsida av muren må ingen stad vera meir enn $1\frac{1}{4}$ meter høgare enn kjellargolvet. Murveggane skal utantil vera skilde frå jorda ved ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav som skal gå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolvet og vera godt utgrefta.

Grunnen skal vera vel utgrefta og fylt med eit lag pukkestein minst 20 cm tjukt. Kjellarbustaden skal ha tregolv med betongunderlag.

Romet skal ha omn og frisk luftventilasjon etter nærare fyresegn frå helserådet. Det skal ha minst eitt vindauga som kann opnast. Vindaugsflata skal vera minst $\frac{1}{10}$ av golvflata.

§ 4. Finn helserådet at bustad eller møterom er helse-skadeleg fordi de har for lite ljøs eller luft, er raskne, utette eller ureine, kann det forbjoda at dei vert nytta til dess veilone er retta. Det same gjeld skip, motorbåtar og andre farty.

Skulerom og andre møterom må ikkje takast i bruk fyrr dei er godkjende av helserådet.

Um møterom har Kongen utferda serskilde fyresegner som gjeld for heile landet. Likeins um skular.

Um husdyr.

§ 5. Husdyr med undantak av hund og katt må ikkje hysast i stovehus eller i rom der ein har matvaror, og frå dyrehusa må det ikkje kunne koma tilseg til slike rom, heller ikkje til brunn, bekk eller annan stad der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller til bruk i verksemdar som umset, hand-samar eller lagar til nærings- eller nyttingsmiddel.

3 desbr. I tettbygde strok kann helserådet fastsetja serlege rådgjerder mot eller heilt forby at det vert halde husdyr, når husdyrhald er til sanitær ulempe.

Helserådet avgjer kva for strok til kvar tid skal gjelda for tettbygd.

Um verksemd.

§ 6.

- a) Vert nokor verksemd sett i drift som ved avfall, dust, røyk, larm, stank, giftgass eller på annan måte vert til mein for arbeidarane eller nærbuande, eller som helserådet meiner kann volda sanitære ulemper, skal planen for anlegget og drifta fyreåt leggjast fram for helserådet som må ha godkjent det fyrr drifta tek til. Vedkomande har då å rette seg etter dei fyresegner og pålegg som helserådet gjev for å avvenda helseskadeleg innverknad.

Alle verksemdar av dette slaget skal helserådet ha tilsyn med. Syner det seg at nokor verksemd vert drive med større fåre for dei ålmenne helsetilhøve enn det naudsynleg fylgjer med verksemda, skal vedkomande retta seg etter dei pålegg som helserådet gjev for å hindra helsefåre.

- b) Ikkje noko verkstad må innreidast eller takast i bruk fyrr melding er sendt helserådet og dette har gjeve si godkjenning. Helserådet kann då gjeva nærare fyresegner um innreiding og drift.

I arbeidsromi må ikkje arbeida fleire enn at det vert minst 10 kubikkmeter luft på kvar. Romi må vera godt ventilerte og dei skal luftast ut med gjenomtrekk i kvar kvilestund. Kvar dag når arbeidet er slutt må golvi vaskast med våt klut. Helserådet kann krevja sputtekoppar i arbeidsromi. Dei må vera dekte i botnen med sagmod, torv eller liknande. Dei skal reingjerast kvar dag og innhaldet brennast. Helserådet kan og fastsetja kva storleik og form sputtekoppene skal ha.

- c) På tettbygde stader må bruntran berre brennast når vinden er slik at det voldar minst ulempe for nærbuande. Er det nokon som trass i åtvaring brenn utan å ta omsyn til vindretningen, kan helserådet heilt forby vedkomande å brenna.

På tettbygde stader kan helserådet heilt forby tranbrenning eller forby at nye tranbrenneri vert sette i gang.

Um garasjar og vølingsverkstader for motorvogner har Kongen utferda serskilte fyresegner som gjeld for heile landet.

Um privet m. v.

3 desbr

§ 7.

- a. Til kvar bustad skal det høyra eit privet med minst eit kot for kvar 12 menneskje. Privetet må ikkje stå nærare stovehus, matbu, ålmenn veg eller sams privat veg enn 10 meter. Frå privetet må det ikkje kunna koma tilsig til nemnde hus eller stader og heller ikkje til vatstak eller brunn der ein tek vatn til husbruk, til folk eller fe. Det må heller ikkje koma tilsig til vatn som vert brukt i verksemdar der det vert tillaga eller umsett nærings- eller njotingsmiddel.
- b. Ved bygningar og stader der det jamt samlast mykje folk, t. d. ved faste utstillingsplassar, kommunehus, kyrkjer, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møterom, skal det vera privet og urinstader serskilt for menn og kvinnor og so store og soleis innreidde som helserådet i kvart høve fastset.
- c. Privetbingar skal vera innklødde og påfyllast strøy so ofte og so mykje at det ikkje vert vond lukt. Bingane må tømmast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle, men minst 2 gongar um året, og elles når helserådet av sanitære grunnar krev det.

Med samtykkje frå helserådet kan privet innreidast i eigen bygning eller i annan uthusbygning med mindre fråstand enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg eller inne i stovehus, soframt frostfritt vatsklosett eller klosett med flyttande baljar vert innreidd. Då skal desse reglane gjelda:

Det må ikkje kunne koma stank frå privetet til seterom, kjøken eller rom der ein har matvaror. Privetet skal ha tette veggjer og dør som kan haldast godt att. Dei skal ha luftpipa og minst eit vindauga som kan opnast til fri luft. Setet skal ha hengslelokk. Brukar ein flyttande baljar, skal dei stå i kasse på tett underlag. Det skal jamt tilførast eit strøymiddel og so mykje at innhaldet vert tildekt. Baljane skal tømast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle eller oftare, um helserådet av sanitære grunnar krev det. Etter kvar tøming skal baljane reingjerast skikkeleg.

Privetet skal alltid haldast reint.

- d. Lagar ein til pissoarar inne i stovehus, skal dei innreidast på same måten som klosettrom i stovehus. Lagar ein urinstader på andre stader, skal ein fylgja dei nærare fyresegner frå helserådet. Pissoarar skal ha avlaup til kloakk eller til ein annan stad som er godkjent av helserådet. Dei skal haldast godt reine.

3 desbr.

Med umsyn til stank og tilsig skal det same gjelda for pissoarar som for privet.

§ 8. Avfall, skolvatn og anna ureinska frå hus eller verksemd må ikkje kastast kring husveggjene, so det kann spreida illtev eller vera til sanitær ulempe, men tømast i faste avfalls- eller gjødseldungar.

Der helserådet finn det turvande kann det krevja at avfallet vert brent eller at det vert bygt eller sett i stand tette mura bingar — med lok eller annan tett kasse — til å taka upp skarn (lort) og urin frå folk og dyr.

Same fyresegner som for privet med umsyn til avstand og tilsig skal gjelda for alle slags gjødsel- og avfallsdungar og avfallsbingar. Dei må ikkje liggja nærare granneeigedom og ålmenn veg enn 10 meter og ikkje ha uttak mot granne eller veg. Køyrrer en gjødsel eller avfall etter ålmenn veg, må det gjerast soleis at ureinska ikkje skjemmer vegen.

Bingen eller kassen må tømast fyrr han er $\frac{3}{4}$ full, og ofte fyllast på med litt strøymiddel.

Privetgjødsel skal enten straks plogast eller moldast ned i jordi eller blandast med jord til kompost, ifall han skal brukast på mark som ligg mindre enn 100 meter frå bustadhus eller ålmen veg.

Kloakk må ikkje skjemma offentleg veg eller vegveit. Helserådet kann fastsetja korleis kloakken skal ordnast.

Huseigar pliktar å syta for at rennestein eller kloakk vert reinska når det er turvande.

§ 9. Sjølvdaude dyr og dyr som er slakta for skuld sjukdom, må ikkje kastast i elv eller vatn, men må brennast upp, um helserådet so krev, eller gravast ned djupt nok på stader som ikkje har tilsig til vatstak. I tilfelle smittsam dyresjukdom som det offentlege tek seg av, må ein retta seg etter dei lovfysesegner som til kvar tid gjeld i slike høve.

Kastar ein fiskeavfall på sjøen, må det kastast utanfor lågaste fjøremål.

Guanovyrke må ikkje leggjast til turk på mark, men hengast upp på veg eller hjell, um råd er minst 50 meter frå bustadhus.

Um reinvatn.

§ 10. Brunn, bekk eller anna vatstak der det vert teke drikkevatn til menneskje eller dyr, vatn til anna husbruk eller til verksemdar som umsett eller lagar til nærings- eller njetingsmiddel, må ikkje på nokon måte gjerast ureine. Vatn til bruk som her er nemnt må ikkje takast fra vatstak som ligg nærare enn 10 meter frå privet, gjødsle mark, kloakkutlaup, urinstader eller gjødselupplag eller som har tilsig frå slike stader.

Brunnar for reinvatn skal på høveleg måte vernast mot 3 desbr. overvatn og dei skal tømast og reinskast minst 1 gong for året eller so snart vatnet viser seg mindre godt eller når helserådet av sanitære grunnar krev det. Dei skal ha ein minst 20 cm høg kant eller karm av vatstett materiale, og jorda må halla ned på alle sidor frå brunnen. Reinvatsbrunnar som ikkje er større enn 2 meter på kvar kant skal vera steinsette på botnen og ha mura veggjer eller på annan måte klædde på sidene, overbygde og ha hengslelok.

Cisterner for regnvatn til bruk som framanfor nemnt, skal vernast mot tilsig frå jorda ikring. Dei skal vera overbygde og ha hengslelok.

Brunnar som vert nytta av fleire huslydar skal anten ha pumpe eller heis med fast, tett bytta. Anna kjerald må då ikkje brukast i brunnen.

Meiner helserådet at mat- og drikkevatt frå vatsleidingar, brunnar, bekkjer eller andre vatstak er fârlege for menneskje eller dyr, kann det forbjoda det brukt, til urein-skapan er burte.

Um helseskadelege næringsmiddel.

§ 11. Til bruk for menneskje må ein ikkje bjoda fram, selja eller overføra på annan måte matvaror eller njotingsmiddel som er skjemde eller helseskadelege. Det same gjeld um bruksting som kann vera skadelege for helsa avdi dei inneheld forgiftige seremne.

Det er forbjode å selja matvaror eller njotingsmiddel som er iblanda noko emne som helserådet meiner er skadeleg for helsa, eller som er skikka til å løynd at vara er skjemd.

Til dess veilone er bømte, kann helserådet forbjoda at det vert selt matvaror eller njotingsmiddel som kjem frå eller vert frambodne på stader der den rette reinsemda ikkje vert fylgd ved tilverking, handsaming, lagring eller ved sending av varone.

Til granskningar med tilføre av denne paragrafen kann helserådet taka ut turvande prøvor på varone. Helserådet kann millombils forbjoda at det vert selt eller på annan måte overført matvaror eller njotingsmiddel som er kome frå eller vert selt på stader der det finst tilfelle — her medrekna basilleberarar — av fârleg smittsam sjukdom som kann verta spreidd med varone (sjå § 22).

Når det trengst, kann helserådsordføraren gripa inn på vegne av helserådet, men han må snarast råd er leggja saka fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varor som det syner seg er skadelege, skal gjerast til inkjes eller på annan måte gjerast uskadelege, på seljaran sin kostnad.

3 desbr. § 12. Matvaror eller anna etande må ein ikkje ha ståande i stoverom. Kjøt og fisk til sal må transporterast i tette, attletne kassar og i sumarvarmen nedlagt i is. Slike varor må minst mogeleg rørast med fingrane og ikkje på nokon måte av andre enn dei som handlar med varene.

Det er forbode å leggja fisk til turk på stader der han kan verta utskjemt av folk eller dyr eller på stader der det er ålmen ferdsel, minder han vert turka på strengenett som må vera minst 2 fot over jordi.

Ved kvart tilfelle av sjukdom som anten er eller gjev mistanke um å vera kome upp ved njoting av skjemde matvaror eller bruk av ting som inneheld forgiftige eller fårlege seremne, har helserådstilsynsmannen i krinsen eller i tilfelle den lækjar som har sett til den sjuke utan dryggjing å segja frå til ordføraren i helserådet. Tilsynsmannen eller lækjaren skal samstundes gjeva ordføraren i helserådet opplysning um den trulege årsak til sjukdomen og andre turvande opplysningar.

Um fjøs og mjølkestell.

§ 13. Fjøs skal vera ljose, reine og vel utlufta. Der må vera storvask minst ein gong for året. Golv, veggjar og alt innbu skal då vaskast med varmt såpevatn og so utlufting med gjenomtrekk i fleire dagar. Kyrne må haldast reine. Mjølkebidne og mjølk må handsamast med den største reinsemd. Å drikka av mjølkespanna eller loka på mjølkespanni er forbode. Mjølk og fløyte må ein aldri ha ståande i rom der folk til dagleg held til eller i soverom.

I kvart fjøs skal det vera vaskevatstol, vaskefat, såpe og reint handklæde. Den som mjølkar skal gå med reint kvitt armforklæde og må fyrr mjølkinga såpevaska hendene sine. Er kua tilsulka på juret eller på bakparten må ho vaskast der grundig og etterpå turkast godt med ein turr rein kvit klut, so det ikkje kjem noko ureint i mjølki. Mjølki må ein snarast råd er bera ut or fjøset.

Stråfor må ikkje berast inn eller ikring fjøset og gjødsel ikkje måkast ut so lenge mjølkinga står på. Heller ikkje må ein då ha fyre seg anna arbeid som valdar dust eller illtev.

Er det sjukdom i buskapen, eller otte for smittsam sjukdom i huslyden, skal alt sal av mjølk og anna budrätt stogga. Tilfellet må meldast til nærmaste helserådsmedlem som skal gjera dei turvande etterrøkjingar og gjeva melding til ordføraren i helserådet.

§ 14. Det er forbode å føra i handel mjølk frå kyr som har kalva for mindre enn 5 dagar sidan, eller som lid av tuberkulose, miltbrand, jursjukdom, septikæmi, langvarig diaré eller andre sjukdomar som det fylgjer feber med. Lik-

eins er det forbode å selja mjølk frå kyr som ein doktorerer ³ desbr. med lækjamiddel som kann gå over i mjølki, og vidare mjølk fra stader der folk lid av smittsam sjukdom. For tærings-sjuke gjeld dei avgrensingar som fylgjer av fyresegnene i § 10 i tuberkuloselova frå 8 mai 1900.

Kvar fjøseigar eller mjølkehandlar med bustad i heradet har plikt til når helserådet krev det å leggja fram attest frå autorisera dyrlækjar um helsetilhøva for buskapen i fjøset soframnt ein har mistanke um at der er skadeleg helsetilhøve.

Um meieri, ysteri og mjølkeutsal.

§ 15.

- a. Meieri, ysteri og mjølkeutsal må ikkje innreidast eller takast i bruk fyrr melding er gjeve til helserådet og dette har gjeve si godkjenning.
- b. Rom der mjølk og mjølkeprodukt vert umsette og til-laga skal vera ljose og ha godt luftskifte. Golv, veggjer, tak og diskar skal vera i slik stand at dei lett kann hal-dast reine med vask. Diskar og golv må vaskast godt og vel kvar dag, vindaugo og dørar minst kvar veke og veggjer og tak minst kvart fjordungår. Målereidskap og kar må vera reine. Fluger må haldast burte.
- c. Tobakksrøyking og sputting i roma er forbode. Det må vera lett åtkome til vaskevatn, såpe og reint handklæde.
- d. Dei som arbeider med varone skal ha på seg heilt kvitt forklæde. Kvinnone skal og ha kvitt hovudplagg som dekkjer håret.
- e. Mjølk og mjølkeprodukt må ikkje havast eller gøymast saman med andre varor som kann gjeva usmak, skjemma dei eller på nokon måte gjera dei ureine.
- f. For meieri og ysteri som har utsal for mjølk eller mjølke-produkt gjeld dessutan fyresegnene i § 16 um krambuder.
- g. I alle meieri, ysteri og mjølkeutsal skal vera uppslege eit eksemplar av desse fyresegnene.

Um krambuer.

§ 16.

- a. Alle krambuer skal haldast reine og godt utlufta. Utan-for inngongsdøra skal det vera fotskrapar. Bord og disk der ein sel nærings- eller nytotingsmiddel ifrå, skal vera tekt med ei plate av polert eller slipt stein eller anna ugjenomtrengeleg to. Golv, diskar og vektor skal kvar dag gjerast reine, vindaugo og dører minst kvar vike og krambud og lager må ha hovudreingjering minst kvart halvår. Turr feing er forbode, likeins sputting på golvet. Finn helserådet det turvande kann det påby sputte-

- 3 desbr. koppar. Det kann og fastsetja kva form og storleik dei skal ha. Sputtekoppene må over botnen vera tekte med våt sagmod, torvstrøy eller liknande. Dei må dagleg reingjerast og innhaldet brennast.
- b. Krambuer der matvaror eller njotingsmiddel vert til-laga, gøymd eller seld, må ikkje nyttast til eller stå i ope samband med soverom eller kjøken. I slike kram-buer skal det vera reint vaskestell, såpe og reine hand-klæde og alle som handsamar varone skal ofte vaska hendene sine.
 - c. Matvaror skal vernast mot dust og anna ureinskap, både i krambudene og i tillagings- og lagerrom. Varone må ikkje stå på golvet der dei vert til meink for reingjeringa, men setjast i vel reinhaldne og tildekte kar, skuffer, skåp med dører, hyller med forheng eller liknande. Er kjøtt upphengd, må det hanga fritt frå veggene. Vekt og mælereidskap må vera reine når dei vert nytta. Seljaren må ikkje pakka matvaror inn i aviser eller anna ureint paper. Når varer vert førde omkring må dei vernast mot regn, dust og all anna tilsulking.
 - d. Kjøtkrambu må vera godt ventilera og ha fliselagt golv. Disken må ha marmorplate og diskevern. I kram-bui må ikkje vera skuffer, men opne hyller. Der skal vera lagerrom og kjøleskåp. Til å gjera hoggestabben rein med, må ein bruka stålborste. Saltekumma og golvet i salteromet må vera støypt.
 - e. Tobakksrøyking er forbode i rom der matvaror vert selde. Det er forbode å sitja på eller hanga utover disken. Kundene må heller ikkje halda til i krambua meir enn høgst turvande, men gå ut so snart dei er ekspedera.
 - f. Kundene må ikkje røra andre varor enn dei kjøper. Prø-ver som ein har smakt på må gjerast til inkjes og ting som er bruka til det, t. d. kopp, skei eller liknande, må straks reingjerast og kokast.
 - g. I kvar krambu skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

Um bakeri.

§ 17.

- a. Bakeri og rom som står i ope samband med dette skal vera romlege og ljose med vindaugo som lett let seg opna. Dei må ikkje nyttast som soverom. Golv og tak må vera slik at dei lett kan haldast reine.

Uvedkomande ting som kann føra med seg dust eller vond lukt eller som kann vera til mein for reingjeringi må ikkje finnast i bakeri eller rom som står i ope sam-

band med dette. I bakeri må ein ikkje vaska klæde, 3 desbr. heller ikkje i rom som står i ope samband med dette.

- b. Golva må gjerast reine umhugsamt kvar dag når arbeidet er slutt, vindaugo og dører minst ein gong kvar vike og veggjer og tak minst kvart fjordungår. Medan reingjeringa står på må bakverk ikkje gøymast inne i bakeriet. Hyller og skåp må alltid haldast fri for dust, likeins må bord og alle ting som vert nytta til bakinga haldast umhugsamt reine og vera lett flyttande.

Turr feing er forbode.

- c. Smør, mjølk og anna som ein nyttar i bakverket må gøymast i reine attletne kar. Deig og slikt som ein stryk utover bakverk må ikkje tillagast meir enn som trengst for dagen. Strykeviskar og andre bakarreidskapar må reingjerast godt for kvar gong dei er nytta.
- d. Mjølsekkar må ein feia vel av fyrr dei vert tekne inn i bakeriet og tømde so ikkje baketroget vert skjemd på nokon måte. All brensel må liggja i serskilte kassar og må ikkje vera slengt utover golvet. Oska og anna avfall må kvar dag havast ut or bakeriet.
- e. All slags bruk av tobakk og sputting på golvet er forbode. Pipa, tobakk og fyrstikker må ikkje leggjast slik at bakarvarone kann verta skjemde.
- f. I kvart bakeri skal det vera vaskestell, såpe og reine handklæde. Bakarane må alltid reinska neglene og vaska hendene og underarmene sine umhugsamt fyrr og etter kvar deig- og brødlaging. Likeins må dei vaska hendene etter dei har nytta klosettet.

Alltid medan bakinga står på skal bakarane ha på kvit rein lerefthklædnad som ikkje må brukast utanfor bakeriet og som må vaskast minst 2 gonger um vika.

- g. Folk som har sår, svull eller utslett på armar eller hender må ikkje ha arbeid i bakeri.
- h. I kvart bakeri skal eit eksemplar av desse fyresegner vera uppslege.

Um slaktehus og pylsemakeri.

§ 18.

- a. Slaktehus og pylsemakeri må ikkje innreidast eller takast bruk fyrr melding er sendt til helserådet og dette har gjeve si godkjenning.

Roma skal vera ljose og reinslege med godt luftskifte. Dei må ikkje stå i ope samband med bustadrom, heller ikkje gjødselbinge, stall, fjøs, grisehus eller liknande og der må heller ikkje kunna koma vond lukt frå slike stader til roma.

3 desbr.

Golva skal vera sementera og vasstette med fall og avlaup til kloakk med vasslås.

Der skal vera innlagt vatn med vask og spyleslange.

Golv, veggjer, tak, bord og diskar m. m. skal alltid haldast i sovore stand at dei lett kan gjerast reine. Maskiner og reidskapar skal stå slik til at helserådet lett kann ha tilsyn med dei.

Der må alltid gjennomførast den største reinsemd, både medan arbeidet står på og elles. Avfallet må strakst takast burt og leggjast i ein tett jarnkasse med tett lok. Kassen må tømast minst 3 gonger kvar vike i vinterhalvåret og kvar dag i sumarhalvåret. Etter kvar tøming må han vaskast umhugsamt og desinfiserast med klorkalk. Innmaten må ikkje reingjerast i rom der ein har kjøtet. Der må takast umsyte for at fluger ikkje kjem inn i roma.

Krokar som kjøtet skal hanga på må vera fortina og stå soleis at kjøtet kann hanga fritt frå veggen.

- b. Kvar dag etter at arbeidet er slutt skal bord, benker m. m. vaskast og golvet spylast. Vindaugo og dører må vaskast minst ein gong for veka og tak og veggjer minst ein gong kvar månad. Kjøtet må havast ut or det romet ein gjer reint medan reingjeringi står på.
- c. Folk som arbeider i slaktehus og pylsemakeri skal ha på seg reint, kvitt lereftsforklæde med ermer som må vaskast minst ein gong um veka.

Ved vasken skal det alltid vera såpe og reine handklæde, og alle som arbeider der skal jamleg vaska hendene sine. Fyrr dei tek til med arbeidet skal dei alltid vaska hender og armar.

- d. All slags bruk av tobakk er forbode. Likeins sputting på golvet.

Um boksamlingar.

§ 19.

- a. Bøker må ikkje lånast ut til folk når anten dei sjøelve eller huslyden deira har smittsam sjukdom.
- b. Bøker som er lånte ut til folk der det bryt ut smittsam sjukdom, må desinfiserast etter nærare avgjerd av ordføraren i helserådet fyrr dei vert lånte ut att.
- c. Alle bøker i offentlege boksamlingar skal ein gong um året verta ettersedde av den som styrer boksamlinga og tilsynsmannen for helserådet. Bøker som er fælt sulka og ille medfarne, skal då takast ut or boksamlingi og brennast upp.

Um farty.

3 desbr.

§ 20. Farty som ligg innan heradet og mannskapet deira er, med omsyn til helsetilstand umbord, undergjevne helserådet sine fyresegner.

På båtlosji skal det gjerast reint kvar dag og dørk og benkar vaskast minst 2 gonger i veka. Kvar 14 dag må heile lugaren vaskast grundig og nymålast ein gong um året.

Lugaren må ha nøgdi ljøs og kuaugo, skylight og kappelok må kunna opnast for ventilasjon.

Motorbåtar på over 50 fot må ha eigi bysse til å koka i.

Båtlosji og større motorbåtar som driv fiske skal vera forsynt med godt mat- og drikkevatt. Vassankeret eller vass-tanken må ha tappekran og spuns i botnen som gjer rein-gjering mogeleg. Vatnet må skiftast minst kvar 8 dag og samstundes skal tanken eller ankeret reingjerast.

I lugarane skal vera nøgdi sputtekoppar som skal rein-gjerast kvar dag. Helserådet kan fastsetta kva form og størrelse dei skal ha. Å sputta på dørken er forbode.

Skotet millom motorrom og tilhaldsrom skal vera so tett at ikkje ekshaustgass trengjer igjennom.

Ein må sjå etter at farkosten har friskt vatn på kjølen og at det ikkje ligg nokon ting under dørken og råtnar.

Notbas eller høvedsmann har å sjå etter at desse fyresegner vert haldne.

Fyresegner for fiskevær.

§ 21.

1. a) All nybyggjing eller umbyggjing av rorbu skal meldast til ordføraren i helserådet og vera godkjent av han fyrr arbeidet vert sett i gong.
- b) Rorbuene skal liggja på turr, grefta grunn eller på fjell, og um råd er med fritt utlaup til sjøen. All matjord må vera teki burt frå grunnen.
- Tunet kring rorbui skal vera utjamna og grefta, so det ikkje set seg vatn eller søylepyttar.
- c) I rorbuene må ikkje hysast fleire menner enn at det i kvart soverom vert minst 6 kubikkmeter luft og $2\frac{1}{2}$ kvadratmeter golvflate på kvar. På veggen over døri i kvart rom skal stå (i kubikk- og kvadratmeter) kor stort romet og golvet er og kor mange ein har lov å hysa der.
- d) Kvart sove- eller tilhaldsrom skal vera tett, ha nok dagsljøs og minst eit vindauga med gangjarn og kroker i orden. Um sengestader og annan innreidnad kann helserådet gjeva nærare fyresegner. Der ein kokar skal det over komfyren vera trekkpipe som leider dampen ut i det fri. Dampnette over komfyren

3 desbr.

har ein ikkje lov å ha. Finn helserådet det turvande kann det påby andre ventilasjonsgreider.

- e) Bustad- eller soverom må ikkje nyttast til arbeidsrom. Ein må soleis ikkje egna i bustadrom.
2. Til kvar rorbu skal det vera privet, med minst eit kot for kvar 15 mann. Er det høve til det skal priveti stå soleis at avfallet fell beinveges i sjøen. I anna fall skal der under privetet vera tette kaggar eller stampar med hank. Stampane må tømast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle eller so ofte som helserådet fastset.
3. a) Det ligg på eigaren å syta for at rorbui vert grundig reingjort og deretter utlufta fyrr fiskarane flyttar inn. Likeins at det allstad i rorbui og privetet vert halde storreingjering like etter at fisket er slutt og fiskarane flytta ut. Tak, veggjer, golv og alt innbu må då skurast med varmt såpevatn og alt søppel og ureinska kring rorbui rydjast burt.
- b) Dei som bur i rorbuene har å syte for at det vert reingjort i bui og privetet minst tvo gongar i veka, og elles so ofte som det viser seg turvande for at det til kvar tid kann vera reint og fjelgt. Til kvar sundag morgon skal det vera reingjort og vaska. Helserådet kann påby at det i kvar rorbu skal vera nøgdi sputtekoppar av form og storleik som helse- rådet fastset. På botnen skal sputtekoppene vera tekte med våt sagmod, våt sand, torv eller liknande. Dei må reingjerast so ofte det er turvande og inn- haldet tømast i sjøen utanfor fjæremål.

Høvedsmannen har å sjå etter at reingjeringi vert gjord og privetkaggane tømde som påbode, og både han og kvar av mannskapi er ansvarlege for at fyre- segnene vert fylgde.

4. a) Alt fisk- og agnavfall som ein teinkjer å nytta til guano eller liknande må berre leggjast på stader som helserådet (eller uppsynet på vegner av helserådet) fastset.
- b) Alt anna avfall som restar etter egning, søppel, kjøkenavfall, skitvatn og liknande må ikkje kastast utanfor buene, men anten havast i sjøen utanfor fjæremål eller sankast upp i tette tjæretunnar med lok eller andre sankekjær som er godkjende av helserådet og som eigaren av rorbui må skaffa. Tun- nene eller sankekjæri må tømast i sjøen utanfor fjæremål fyrr dei er fulle.
5. Brunnar eller anna vasstak der ein tek matvatn eller drikkevatn må ikkje på nokon måte gjerast urein. På desse stader må ein ikkje vaska noko, og heller ikkje

må der eller i nærleiken tømast ut noko som kann sulka 3 desbr. vatnet. Berre reine kar og bytter må nyttast til å taka vatn i.

6. Helserådet kann forby at rorbuer som det finn ikkje er i forsvarlegt stand vert utleigde eller nytta. Um naudsynt kann det påby utflytting frå desse.
7. a) Fyresegnene gjeld ogso andre losjibus som vert nytta i fiske og likeins losjifarty so langt dei høver der.
- b) Um nokon ikkje fullfører lovlege påbod frå helse- rådet innan den frest som rådet set, kann dette få arbeidet gjort på vedkomande sin kostnad.
- c) I serlege høve kann helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.
- d) Ordføraren i helserådet kann alltid ta avgjerd på vegner av rådet når det trengst avgjerd snart. Saki må då leggjast fram for helserådet snarast råd er.
- e) Brot mot fyresegnene vert straffa etter lovi, (jfr. straffelovi § 357).
- f) Eit eksemplar av desse fyresegnene skal vera upp- slege i kvar rorbu.

Um smittsame sjukdomar.

§ 22.

- a. Når nokon som lid av tuberkulose i smittsam form, skifter bustad skal dette meldast til ordføraren i helse- rådet av den som den sjuke flytjer frå. Same melding er den pliktig til å gjeva som tek imot ein sjuk med denne sjukdomen.
- b. I kvart sjukdomstilfelle som ein kan tru er fårleg og av smittsam art, skal kvar husbond som gjev melding um dette (sjå helselovi frå 16 mai 1860 § 14) syta for at den sjuke vert skild frå andre um det er høve til det. Avstengjinga gjeld både den sjuke og den som steller med han. Det same gjeld sengklæde, gangklæde og anna turvande som vert brukt, eller som den sjuke har brukt dei næraste dagane fyrr sjukdomen braut ut. Matvaror må ikkje oppbevarast i det romet der den sjuke er. Heller ikkje må uvedkomande folk få koma inn til den sjuke.
- c. Fyrr lækjar er komen og har gjeve nærare fyresegner, må samkvæme millom sjukestaden og andre stader vera minst mogeleg. Folk som høyrer til same huslyd som den sjuke, må ikkje utan i naudhøve koma i møte eller samlingar, og slike møte må ikkje haldast i hus eller på tun der det er smittsam sjukdom, mindre det skulde vera eit reint naudhøve.

3 desbr. Um basilleberarar av tyfus og paratyfus sjå fyresegner fastset ved kongeleg resolusjon frå 20 oktober 1933.

- d. Frå slike stader må sal av matvaror stogga, til det vert gjeve lov av lækjaren. Born frå sovoren heim må ikkje koma i skule, fyrr lækjaren har gjeve løyve til det. Skulde sjukdomen vera hjå ein lærar, og han bur i same huset som skulen vert halden i, må denne stengjast til lækjaren har gjeve nærare fyresegn.

So snart ordføraren i helserådet har fått melding um tilfelle av smittsam sjukdom og dei rådgerder som for høvet er tekne skal han gjeva dei vidare fyresegner og ta dei rådgerder som tilfellet krev.

Utanbygds folk må ikkje setjast burt i heradet på offentleg kostnad minder det ligg fyre attest frå lækjar um at vedkomande ikkje lid av nokon akutt smittsam sjukdom og heller ikkje kjem frå smitta hus som ikkje er desinfisera.

- e. Gangklæde, sengkclæde og andre bruksting som har vore nytta av folk med smittsam sjukdom eller har vore i same romet som den sjuke, må ikkje avhendast til andre fyrr dei er forsvarleg reingjorde etter fyresegn frå ordføraren i helserådet.
- f. Rom der folk med smittsam sjukdom har halde til, må reingjerast etter fråsegn frå helserådet og dei må ikkje takast i bruk fyrr dei er reingjorde.
- g. Skuleborn som læraren trur har uty, skabb eller anna avåt som lett kan koma over på andre skal sendast heim og ikkje ha tilgjenge til skulen fyrr dei er reine. Likeins skal læraren nekta skuleborn å koma på skulen, når det er smittsam sjukdom i heimen deira. Forbodet gjeld inntil lækjar er rådspurt.

Almenne fyresegner.

§ 23.

- a. Eigar eller leigar av hus er kvar for seg ansvarleg for at alle plikter som desse helsefyresegnene set fyre vert oppfylte.
- b. Um nokon ikkje fullfører dei umbøtene som fylgjer av desse helsefyresegnene eller lovlege vedtak innan den fristen som helserådet har sett, kan umbøtene verta fullførde på vedkomande sin kostnad.
- c. Motstand eller brot mot desse fyresegnene vert straffa etter lovi (jfr. straffelovi § 357) og skal meldast til ordføraren i helserådet snarast råd er.
- d. Heradstyret syter for å få prenta helsefyresegnene so dei kan verta delt ut til kvar huslyd i heradet. Eit eks-

emplar skal vera uppslege i kvart hus som vert brukt 3 desbr. til møtehus. Likeins skal serprent av paragrafane 15, 16, 17, 18, 19 og 20 vera uppslege på alle dei stader som desse paragrafane gjeld for.

- e. Ordføraren i helserådet kann ta avgjerd på vegne av helserådet der det trengst snart avgjerd. Saka vert då å leggja fram på fyrste helserådsmøte.
- f. I ymse serhøve kan helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.
- g. Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 månader etter dei har fått kongeleg stadfesting.
- h. Um helsefyresegner og næringsmiddelfyresegner m. v. som gjeld for heile landet sjå tillegg til helsefyresegner for Setskog i Norsk Lovtidende 1 avd. nr. 5 for 1937, side 165—66.

Kongelig resolusjon.

3 desbr.

I medhold av § 26 i lov om sild- og brislingfiskerierne av 25 juni 1937 nr. 20 bestemmes herved som gjeldende inntil videre:

1. På særlig viktige kastevåger og i trange fjorder og i sund for silde-innsig skal det være forbudt — for såvidt Handelsdepartementet treffer nærmere bestemmelse derom, og innen de grenser m. v. som departementet fastsetter — å bruke snurpenot til snurping.
2. Overtredelse straffes med bøter.
3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon.

3 desbr.

I medhold av lov om luftfart av 7 desember 1923 § 29 bestemmes at pkt. E, 7 i bestemmelser om luftfart, fastsatt ved kongelig resolusjon av 22 april 1932, skal lyde:

Det er forbudt uten efter spesiell tillatelse av Forsvarsdepartementet å gjøre bruk av fotografiske apparater fra luften. Sådanne apparater kan imidlertid føres med, når de er opbevart slik at der ikke er adgang til å gjøre bruk av dem underveis.

Fotografikarter basert på fotografier tatt fra luftfartoi kan kun utgis av norske statsinstitusjoner efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.

Utgiver: Byråchef C. Lampe.